

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 17Ps/6/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224201237
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kalata
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:1224201237.1

Uznesenie

Mestský súd Bratislava II v právnej veci navrhovateľky: A. B. C., D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/X, XXX XX C., zastúpená advokátskou kanceláriou NIKU & partners, s.r.o., so sídlom Prokopa Veľkého 51, 811 04 Bratislava, IČO: 36 866 008, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony C. F. C., DiS. art., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/X, XXX XX C., takto

rozhodol:

I. Súd u s t a n o v u j e A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXXX/XXX, C. A. za procesného opatrovníka pre C. F. C., H. I., nar. XX.XX.XXXX v tomto konaní.

II. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

Súd o b m e d z u j e C. F. C., H. I., nar. XX.XX.XXXX v J., na právne úkony tak, že nie je spôsobilý nakladania s nehnuteľným majetkom vrátane úkonov s ním súvisiacich; nie je spôsobilý konať v úradných veciach pred štátnou správou, samosprávou, súdmi a inými inštitúciami; nie je spôsobilý rozhodovať o svojom zdravotnom stave a vykonávať právne úkony týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti, vrátane odmietnutia poskytovania zdravotnej starostlivosti, rozhodovania o potrebe zdravotnej starostlivosti a spôsobe, čase a mieste liečby, hospitalizácie, rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia, udelenia informatívneho súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ako aj ďalšie právne úkony týkajúce sa svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na Mestskom súde Bratislava II pod sp.zn. 17Ps/5/2024.

Súd za opatrovníka pre osobu, o spôsobilosti na právne úkony ktorej sa koná: C. F. C., H. I., nar. X.X.XXXX v J., ustanovuje: A. B. C., D., nar. XX.X.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná menovaného zastupovať v styku pred všetkými štátnymi orgánmi, organizáciami, fyzickými a právnickými osobami, orgánmi miestnej samosprávy, súdmi, spravovať jeho majetok v bežných veciach, vrátane udelenia informovaného súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti menovanému, jeho hospitalizácie a umiestnenia v zdravotníckom zariadení, do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na Mestskom súde Bratislava II pod sp.zn. 17Ps/5/2024.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Mestskému súdu Bratislava II dňa 22.04.2024 žiadala navrhovateľka o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony menovaného, pričom dané podanie bolo zapísané pod sp.zn. 17Ps/5/2024. Matka zároveň žiadala aj o nariadenie neodkladného opatrenia totožného znenia.

2. Uznesením Mestského súdu Bratislava II č.k. 17Ps/5/2024 – 114 zo dňa 24.04.2024 súd vylúčil návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia na samostatné konanie.

3. Svoj návrh odôvodnila tým, že navrhovateľka je matkou menovaného. Menovaný bol mimoriadne inteligentný a vzdelaný mladý muž. V rokoch 2002-2010 študoval na tanečnom konzervatóriu K. F. v Bratislave, ktoré ukončil maturitou s pedagogickým minimom a titulom DiS. art., v rokoch 2010-2015 menovaný študoval na Fakulte práva na Paneurópskej vysokej škole, kde dosiahol stupeň vzdelania bakalár. V rokoch 2012-2013 získal certifikáty Aptech Slovakia programovanie v C++ a certifikát Aptech základy programovania c++. V októbri 2014 do marca 2015 absolvoval sprievodcovský kurz v cestovnej kancelárii L. A.. V rokoch 2015-2016 študoval na Australian Institute of Professional Education Diploma of Event Management, ktorý je zameraný na organizovanie podujatí v Sydney, Austrália. Sám seba považoval za efektívneho a flexibilného človeka, ktorý je schopný samostatne a operatívne riešiť problémy a rád pracuje v kolektíve. V lete v roku 2015 sa začali u menovaného prejavovať depresívne stavy, kedy sám požiadal o pomoc, ktorá bola spojená s návštevou psychiatra. Od roku 2021 začal požívať vo veľkom množstve alkoholické nápoje, na ktorých sa stal závislý. V tom čase si ešte sám uvedomoval existujúci problém a mal záujem ho riešiť a liečiť sa. Požiadal navrhovateľku o pomoc a postupne sa podrobil štyrom hrađeným liečebným protialkoholickým pobytom/ liečbam, ktoré mu zaplatila. Dňa 21.10.2021 nastúpil do zariadenia NEO Centrum, terapeutická klinika, Praha, za celkovú výšku 7.567,- eur, dňa 09.05.2022 sa podrobil liečeniu v rovnakom zariadení za celkovú sumu 2.242,- eur, dňa 16.11.2022 sa podrobil liečbe taktiež v NEO Centrum Praha, za ktorú liečbu uhradila 1.700,- eur a od 09.07.2023 sa podrobil liečbe v Sanatóriu ORIGANUM s.r.o., so sídlom Jindřišská 24, Nové Město, 110 00 Praha 1, za pobyt ktorý navrhovateľka uhradila 5.391,- eur. Napriek absolvovaniu týchto liečení, ktoré však ostali bez želaného efektu, jeho zdravotný stav sa zhoršoval, menovaný naďalej požíval alkoholické nápoje, ku ktorým začal užívať aj neznáme látky a začali sa u neho citeľne prejavovať samovražedné sklony. Z týchto dôvodov bol dňa 11.07.2023 umiestnený na Psychiatrickej klinike UN BA Mickiewiczova, Bratislava, kde však predčasne ukončil liečbu na reverz. Dňa 17.07.2023 menovaný nastúpil na liečbu v AT Sanatorium v Bratislave, ktorú liečbu však opäť predčasne ukončil a odišiel na reverz z vlastného rozhodnutia. Menovaný mal taxikársku licenciu a keďže viedol vozidlo pod vplyvom návykovej látky, bol zadržaný a rozhodnutím Ministerstva vnútra SR OO PZ Bratislava IV, Okresným dopravným inšpektorátom, oddelením Bezpečnosti cestnej premávky M.Sch. Trnavského 1, 844 22, Bratislava, zo dňa 12.06.2023 pod č. OR PZ- BA IV- ODII-47/2023-PR bolo nariadené preskúmanie jeho zdravotnej spôsobilosti viesť motorové vozidlo, ktorému bol povinný sa podrobiť v lehote jedného mesiaca odo dňa oznámenia rozhodnutia a do piatich pracovných dní od jeho uskutočnenia bol povinný predložiť potvrdenie o splnení tejto povinnosti. Dňa 26.06.2023 sa menovaný podrobil u svojho ambulantného psychiatriu, A. M., vyšetreniu, ktorá konštatovala prerušenie abstinencie, vyhubé správanie, afektívno-emozívnu príliehavosť, sklony s dysfórii, zníženú frustračnú toleranciu a kompenzačnú schopnosť s diagnózu depresívna porucha pre závislosť od viacerých psychoaktívnych látok. Menovaný bol v tom čase od 03/2023 do 09/2023 práceneschopný. Rozhodnutím Ministerstva vnútra SR OR PZ Bratislava IV, Okresným dopravným inšpektorátom, oddelením Bezpečnosti cestnej premávky M. Sch. Trnavského 1, 844 22, Bratislava zo dňa 26.7.2023, pod č. OR PZ- BA IV- ODII-47/2023-PR, bol vodičský preukaz menovanému odobratý v plnom rozsahu, t.j. vodičské oprávnenia skupiny AM, A1, B, B1, a to z dôvodu, že menovaný v lehote určenej správnym orgánom nepreukázal, že sa v určenom rozsahu podrobil nariadenému preskúmaniu zdravotnej spôsobilosti. Následne menovaný prerušil všetky kontakty s rodinou a dovtedajšími priateľmi, s navrhovateľkou komunikoval príležitostne. Po prerušení liečby v AT sanatóriu navrhovateľka prestala menovanému poskytovať finančnú podporu. V roku 2021 si prenajal 2- izbový byt, kam si v auguste 2023 nasťahoval svoju priateľku, ktorá je rovnako závislá na omamných a návykových látkach a vedie asociálny spôsob života, pričom sa rovnako u nej prejavujú známky vážneho psychického ochorenia. Predmetný byt menovaný s priateľkou, úplne zničili, pričom v marci 2024 bol byt na navrhovateľkine náklady vypratán a vyčistený po tom, čo bol syn hospitalizovaný na psychiatrii na návrh ošetrojúceho psychiatra. V období od 11.06.2023 do 16.11.2023 menovaný dokumentoval svoj život zvukovými a čiastočne aj obrazovými záznamami na svojom mobilnom telefóne, ktorými v časovej následnosti zdokumentoval užívanie drog v časovom poradí, natáčal svoje dve "samovraždy", alebo pokusy o "sebevraždu" s odkazom na rozlúčku a vyžiadaným pokusom o vraždu s odmietnutím následnej pomoci. Prerušenie jeho kontaktov s rodinou, resp. s navrhovateľkou, trvalo až do februára 2024, kedy od začiatku toho mesiaca ju začal intenzívne kontaktovať, každodenne navštevovať vo veľmi zlom psychickom stave. Podliehal ilúziám, trpel bludmi, pocitmi prenasledovania, bol psychotický a úzkostný. Jeho zlý psychický stav sa odrazil aj na fyzickom stave, pretože sa mu rapídne znížila váha, schudol viac ako 10 kg, extrémne sa mu zhoršil atopický ekzém, prichádzal doslova vyhladovaný, hygienicky zanedbaný a páchnuci. Na jej naliehanie sa obrátil na svoju ambulantnú psychiatričku, A. M., ktorá mu poskytla termín vyšetrenia na deň 15.02.2024. Po vyšetrení psychiatrička nariadila

okamžitú hospitalizáciu pre poruchy psychiky a správania podmienené užívaním viacerých drog a psychoaktívnych látok, s diagnózou psychotická porucha F9. Od 15.02.2024 bol hospitalizovaný na psychiatrii UN Bratislava Mickiewiczova, Bratislava, odkiaľ mal byť dňa 05.03.2024 prevezený sanitkou po riadnom ukončení hospitalizácie do liečebne v Hronovciach. Dňa 28.02.2024 mal menovaný povolenú návštevu a keď za ním prišla, išli do nemocničného bufetu, bol v pyžame bez dokladov. Počas takto realizovanej návštevy z nemocnice ušiel a navrhovateľka je nútená podať oznámenie o jeho nezvestnosti. Od tej doby žije na jej presne neurčenom mieste ako bezdomovec, závislý na alkohole a drogách a závislý na ďalšej drogovo závislej osobe ženského pohlavia, ktorej dobrovoľne slúži, je ňou manipulovaný. Na jej pokyny vyzdvihuje, prináša a narába s drogami, zásobuje ju jedlom a cigaretami, všetko z finančných zdrojov navrhovateľke neznámych. Niekoľkokrát navrhovateľku kontaktoval s požiadavkou, aby sa u nej najedol, umyl, prezliekol do čistých šiat a naliehal, aby ho začala finančne podporovať. Na jej naliehanie a žiadosť, aby sa liečil, reagoval negatívne, s vysvetlením, že jeho aktuálnym zmyslom života, je postarať sa o osobu, ktorú nedokáže, nevie a nemôže opustiť. Menovaný je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností presne špecifikovaných v návrhu, pričom menovaný je jediným dlžníkom zo Zmluvy o hypotekárnom úvere, navrhovateľka je ručiteľkou a tento úver aktuálne spláca sama. Menovaný je taktiež jediným dlžníkom zo Zmluvy o spotrebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, zabezpečenom nehnuteľnosťou, pričom tento úver spláca aktuálne navrhovateľka. Taktiež je menovaný jediným dlžníkom zo Zmluvy o spotrebnom úvere, zabezpečenom nehnuteľnosťou č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, ktorý je zabezpečený záložným právom k nehnuteľnostiam. Tento úver taktiež spláca aktuálne navrhovateľka. Vzhľadom na aktuálny psychický a zdravotný stav menovaného, nemožno vylúčiť, že v snahe zabezpečiť si finančné zdroje (bez ohľadu na existujúce záložné právo), neprevedie svoje spoluvlastnícke podiely na tretiu osobu v rozpore so zákonnými ustanoveniami a zmluvnými dojednaniami. Navrhovateľka má informácie, že aktuálne menovaný podniká aktívne kroky a podnecuje svoje bezprostredné okolie a nabáda ho k jeho vražde, samopoškodzuje sa, reže sa, ubližuje si a vyhlasuje, že chce zomrieť a všetko pre to urobí. Pokiaľ sa v jeho živote neudeje bezodkladne okamžitý zásah spočívajúci v jeho vyňatí z prostredia v ktorom žije, jeho úplnej izolácii s eliminovaním prístupu k návykovým látkam v súčinnosti s poskytnutím akútnej zdravotnej starostlivosti vrátane psychiatrickej liečby, existuje dôvodná obava, že si opäť menovaný siahne na život, tentokrát už s fatálnymi dôsledkami. Navrhovateľka je vysokoškolsky vzdelaná, sama vedie usporiadaný spôsob života, je bezúhonná a spôsobilá vykonávať funkciu opatrovníka menovanému v súlade s ustanoveniami právneho poriadku a plniť si všetky povinnosti vyplývajúce z výkonu tejto funkcie. Navrhovateľka je osobou blízkou menovanému, doposiaľ zabezpečovala menovanému starostlivosť a aj z uvedeného dôvodu je schopná vykonávať funkciu opatrovníka v jeho najlepšom záujme.

4. Navrhovateľka zároveň predložila súdu lekárske správy, z ktorých vyplýva, že menovaný trpí depresívnymi poruchami, závislosťou od viacerých psychotropných látok, samovražednými myšlienkami, neschopnosťou abstinencie, zníženou súdnosťou a kritičnosťou, pričom A. N. M., ambulancia psychiatricka menovaného odporučila nariadenie ústavnej liečby a posúdenie jeho spôsobilosti na právne úkony. Navrhovateľka taktiež predložila súdu fotografie, ktoré zaznamenávajú sebapoškodzovanie menovaného, ako aj zničený byt, ktorý mal prenajatý.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. o Civilnom sporovom poriadku, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. o Civilnom sporovom poriadku, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

8. Podľa § 329 ods. 1, prvá veta zákona č. 160/2015 Z.z. o Civilnom sporovom poriadku, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 231 písm. a) zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

11. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

12. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. o Civilnom mimosporovom poriadku, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 240 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, súd ustanoví procesného opatrovníka tomu, o koho spôsobilosti sa koná, ak nemá zákonného zástupcu.

14. Podľa § 71 Civilného sporového poriadku, za procesného opatrovníka súd ustanoví blízku osobu alebo inú osobu z rodinného prostredia strany, ktorá je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu, u ktorej je predpoklad, že bude konať v súlade so záujmami strany a s ustanovením súhlasí. Ak takej osoby niet, súd za procesného opatrovníka ustanoví obec, v ktorej mala strana poslednú adresu trvalého pobytu.

15. Je potrebné, aby osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná bola zastúpená procesným opatrovníkom. Preto súd v zmysle § 240 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku v spojení s § 71 Civilného sporového poriadku ustanovil za procesného opatrovníka A. A., nar. XX.XX.XXXX, je blízkou osobou z rodinného prostredia, ktorá je spôsobilá vykonávať funkciu procesného opatrovníka pre menovaného v konaní, súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia.

16. Neodkladné opatrenie predstavuje inštitút neodkladnej procesnej ochrany, ktorým sa bezodkladne upravujú pomery účastníkov konania. Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia ako nástroja zabezpečujúceho úpravu pomerov v rozsahu odôvodnenom naliehavou potrebou súd v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje iba na základe skutočností a tvrdení uvedených v návrhu a na základe predložených listinných dôkazov, ktoré by mali hodnoverne osvedčovať stav tvrdený v návrhu. Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní. Postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná. Základným predpokladom prípustnosti a dôvodnosti neodkladného opatrenia je teda tvrdenie a osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi účastníkmi konania a nevyhnutnosť bezodkladnej úpravy právneho vzťahu medzi nimi. Navrhovateľ teda musí osvedčiť, že bez okamžitej, hoci i len dočasnej, úpravy právnych pomerov by bolo právo ohrozené. Pokiaľ má mať navrhované neodkladné opatrenie len dočasnú povahu, jeho nariadením nemôže byť navodený nezvratný stav. Neodkladným opatrením nemožno s poukazom na princíp proporcionality obmedziť povinný subjekt neprimeraným spôsobom alebo nad nevyhnutný rozsah.

17. Účelom neodkladných opatrení je tak rýchlo a pružne riešiť situáciu, v prípade, že je potrebný okamžitý zásah súdu do pomerov účastníkov, v dotknutom prípade pomerov posudzovanej osoby, s cieľom ochrany jej práv, majetku a života.

18. Po oboznámení sa s návrhom navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, a sú dané podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd na základe predložených dôkazov navrhovateľkou spôsobilosť menovaného obmedzil tak, že nie je spôsobilý nakladania s nehnuteľným majetkom vrátane úkonov s ním súvisiacich, nie je spôsobilý konať v úradných veciach pred štátnou správou, samosprávou, súdmi a inými inštitúciami, nie je spôsobilý rozhodovať o svojom zdravotnom stave a vykonávať právne úkony týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti, vrátane odmietnutia poskytovania zdravotnej starostlivosti, rozhodovania o potrebe zdravotnej starostlivosti a spôsobe, čase a mieste liečby, hospitalizácie, rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia,

udelenia informatívneho súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ako aj ďalšie právne úkony týkajúce sa svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na Mestskom súde Bratislava II pod sp.zn. 17Ps/5/2024.

19. Súd rozhodol vo veci bez ďalšieho dokazovania, vychádzajúc z obsahu predmetného spisu a návrhu navrhovateľky, pretože si to vyžaduje ochrana života, zdravia a majetku posudzovaného. Súd mal za osvedčenú a riadne odôvodnenú naliehavosť a bezodkladnosť úpravy pomerov do rozhodnutia veci samej, pričom vychádzal najmä z doložených lekárskeho správ v spise a fotografií, z ktorých vyplýva, že posudzovaný trpí depresívnymi poruchami, závislosťou od viacerých psychotropných látok, samovražednými myšlienkami, neschopnosťou abstinencie, zníženou súdnosťou a kritičnosťou.

20. Vzhľadom na uvedené, súd dospel k záveru, že bez okamžitej, hoci i len dočasnej, úpravy právnych pomerov by bolo zdravie, život a majetok pána C. F. C., DiS. I.. ohrozené, pričom s poukazom na princíp proporcionality má súd za to, že v danom prípade obmedzenie spôsobom uvedeným vo výrokovej časti uznesenia je v nevyhnutnom rozsahu a v prospech pána C. F. C., H.. I...

21. Súd zároveň menovanému ustanovil opatrovníka, navrhovateľku - matku menovaného, ktorá ho bude zastupovať pri právnych úkonoch, spôsobilosť na ktoré mu bola obmedzená a zároveň vymedzil povinnosti ustanoveného opatrovníka až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na Mestskom súde Bratislava II pod sp.zn. 17Ps/5/2024.

22. Záverom súd uvádza, že nariadením tohto neodkladného opatrenia ide len o dočasnú úpravu pomerov pána C. F. C., H.. I., a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na Mestskom súde Bratislava II pod sp.zn. 17Ps/5/2024.

23. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti výroku I. nie je prípustné odvolanie.

Proti výroku II. a II. je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.